בעי רב יוסף אין חרישה בשבת מהו מי אמרי' אכיון דקא מודו בכולהו מלתא כביטול מקצת וקיום מקצת דמי או דלמא כיון דקא עקריין ליה לחרישה כל עיקר כעקירת גוף דמי ת"ש יש נדה בתורה אבל הבא על שומרת יום כנגד יום פטור ואמאי הא עקריין לשומרת יום כנגד יום כל עיקר אמר לך רב יוסף שומרת יום דקאמרין כדשנין ת"ש יש שבת בתורה אבל המוציא מרה"י לרה"ר פטור ואמאי הא עקריין להוצאה כל עיקר התם נמי כדשנין ת"ש יש עבודת כוכבים בתורה אבל המשתחוה פטור ואמאי והא עקריין להשתחויה כל עיקר אמרי השתחויה נמי כדשנין בעי ר' זירא אין שבת בשביעית מהו במאי טעו בהדין קרא [1] בחריש ובקציר תשבות בזמן דאיכא חרישה איכא שבת ובזמן דליכא חרישה ליכא שבת מי אמרינן כיון דמקיימין לה בשאר שני שבוע כביטול מקצת וקיום מקצת דמי או דלמא כיון דקא עקריין ליה בשביעית כעקירת הגוף דמי אמר רבינא ת"ש בא) נביא שנתנבא לעקור דבר מדברי תורה חייב לביטול מקצת ולקיום מקצת רבי שמעון אומר גפטור ובעבודת כוכבים דאפילו אמר היום עובדה ולמחר בטלה חייב שמע מינה אין שבת בשביעית כביטול מקצת וקיום מקצת דמי שמע מינה: **מתני'** ב)ההורו ב"ד וידע אחד מהן שטעו ואמר להן טועין אתם או שלא היה מופלא של ב"ד שם או שהיה אחד מהן גר או ממזר או נתין או זקן ג)שלא ראוי לבנים ה"ז פטור שנאמ' כאן עדה ונאמר להלן עדה ומה עדה האמורה להלן כולן ראוין להוראה אף עדה האמורה כאן עד שיהיו כולן ראוין להוראה: **גמ'** או שלא היה מופלא של ב"ד שם מנלן אמר רב ששת וכן תנא דבי רבי ישמעאל מפני מה אמרו הורו בדבר שהצדוקין מודין בו פטורין מפני שהיה להם ללמוד ולא למדו לא היה מופלא של ב"ד שם נמי פטורין מפני שהיה להם ללמוד ולא למדו: נאמר שם עדה ונאמר כאן עדה עד שיהו כולן ראוין להוראה: והתם מנלן ד)דאמר רב חסדא אמר קרא [2] והתיצבו שם עמך בדומין לך ואימא עמך לשכינה אלא אמר ר"נ בר יצחק אמר קרא ה) [3] ונשאו אתך בדומין לך: **מתני'** זהורו ב"ד שוגגין ועשו כל הקהל שוגגין מביאין פר חמזידין ועשו שוגגין מביאין כשבה ושעירה טשוגגין ועשו מזידין הרי אלו פטורין: **גמ'** שוגגין ועשו מזידין הרי אלו פטורין הא שוגג דומיא דמזיד חייב והיכי דמי ישהורו בית דין שחלב מותר ונתחלף לו בשומן ואכלו לימא תפשוט הא ו)דבעי רמי בר חמא אמר לך משום דתנא רישא מזידין ועשו שוגגין תנא סיפא שוגגין ועשו מזידין: **מתני'** הורו ב"ד ועשו כל הקהל או רובן על פיהן מביאין פר ובעבודת כוכבים מביאין פר ושעיר דברי ר"מ ר' יהודה אומר י"ב שבטים מביאין י"ב פרים כובעבודת כוכבים מביאין י"ב פרים ושנים עשר שעירים

רבי

בעי רב יוסף אין חרישה בשבת מהו. הכא לא מבעיא ליה לרב יוסף בדבר שאין הצדוקין מודין כלל אלא בבטול מקצת וקיום מקצת קא מבעיא ליה: **מי אמרינן כיון דקא מודו.** ב"ד בכולהו שאר מלאכות דשבת דאסירי כבטול מקצת וקיום מקצת דמי וחייבין: **(וכלהו) כדשנין.** לעיל [ע"א] דלא הוי עקירת כל הגוף דשומרת יום: **(וכולה) כדשנין.** דמושיט וזורק שרי דלא הוי עקירת כל הגוף: **(וכולה) כדשנין.** דהשתחואה שלא כדרכה שריא: **בחריש ובקציר תשבות.** דמשמע בזמן דאיכא חרישה דהיינו בשאר שני שבוע תשבות איכא שבת: **בזמן דליכא חרישה.** דהיינו בשביעית ליכא שבת: **נביא שהתנבא.** כגון שתחלתו נביא של אמת ולבסוף נביא השקר שהתנבא לעקור דבר מדברי תורה חייב ודברי הכל בחנק: **לקיים מקצת ולבטל מקצת.** דשאר מצות ר"ש פוטר וה"ה לרבנן: **ובעבודת כוכבים אפי' אמר לך היום עובדה ולמחר בטלה.** דהיינו קיום מקצת ובטול מקצת דעבודת כוכבים חייב דרחמנא אמר להדיחך מן הדרך ח) אפי' מקצת דרך ובעבודת כוכבי' הוא דכתיב וכי קתני חייב כגון לרבנן בסקילה ולר"ש בחנק והכי מתרץ ליה רב חסדא בפ' אלו הן הנחנקין (סנהדרין דף צ.). והיום עובדה ולמחר בטלה כאין שבת בשביעית דמי וקרי להו ביטול מקצת וקיום מקצת ש"מ: **מתני' ואמר להם טועים אתם.** לא הוי הוראה מעליא ופטור דבעינן עד שיורו כולן כדאמר לעיל ט) י): **או שלא היה מופלא של ב"ד שם.** אע"ג דלא הוה מסנהדרין עצמן דאילו הוי מסנהדרין עצמן אפי' [אם] קטן שבכולן לא היה שם לא הויא הוראה מעליא כדאמר כ) לקמן מאם כל עדת ל) איתא לכולה סנהדרי הויא הוראה ואי לא לא ואיכא למימר נצטרך אחד מהן לצאת לדרך ומינו אחר במקומו א"נ זקן מ) (או) שאין לו בנים היה לכך נתמנה אחר בסנהדרין: **או זקן שאין ראוי לבנים.** נ) וקשיא לי מפני מה אין ראוי להוראה: **ונאמר להלן עדה.** ושפטו העדה והצילו העדה (במדבר לה) דהיינו סנהדרין כדתנן בפ"ק דסנהדרין (ד' ב.): ס) **נאמר כאן עדה.** דכתיב (ויקרא ד) אם כל עדת ישראל ישגו: **(ושפטו את העדה) מה להלן ראויין להוראה כו': גמ' והתם מנ"ל.** דכולהו דהויין ראויין להוראה: **אמר רב חסדא.** גמר ממשה דמשה אוקי סנהדרין דהוו כולן ראויין להוראה דכתי' והתיצבו שם עמך בדומין לך דליהוי (הם) כולן ראויין להוראה ה"נ בעינן דסנהדרי דעלמא ליהוו ראויין להוראה והואיל ומלינו לעדה האמורה כאן כולן ראויין להוראה שמעינן מינה נמי דהיינו סנהדרי גדולה דתניא בת"כ ע) עדת ישראל עדה המיוחדת לכל ישראל ואיזו זו סנהדרי גדולה: **ואימא עמך משום שכינה.** דלגופיה הוא דאתא כלומר שיהו עומדין עמך ולא יכנסו לפני ולפנים במקום שכינה דסלקא דעתא אמינא והואיל דכתב פ) אספה לי דיכנסו במקום שכינה קמ"ל. [ל"א] עמך משום שכינה כלומ' ברור לדיקים גמורים שאני רוצה להשרות שכינה עליהם: **אתך בדומין לך.** שיהיו ראויין להוראה: **מתני' הורו ב"ד שוגגין ועשו הקהל שוגגין.** על פיהם ב"ד מביאין פר רבי מאיר כדאית ליה ור' יהודה כדאית ליה ור"ש כדאית ליה צ) דהוי הוראה מעליא: **הורו ב"ד מזידין ועשו הקהל שוגגין.** לא הוי הוראה מעליא דאם כל עדת ישראל ישגו כתיב ק) דבעינן שוגגין בב"ד והכא הוה ליה שגגת מעשה בלא הוראה ומביאין כל אחד מן הקהל כשבה או שעירה דכיחיד דמו: **הורו ב"ד שוגגין ועשו הקהל מזידים פטורים.** דמזיד לאו בר קרבן הוא: **גמ' טעמא דשוגגין ועשו מזידים דפטורין.** דמזיד לאו בר קרבן הוא לא צבור ולא יחיד הא שוגג דומיא דמזיד דלא הוי ממש תולה בב"ד הוי שוגג תולה בעצמו וחייב בשגגת מעשה קרינא ביה: **כגון שהורו ב"ד שחלב מותר.** שעל הקרב ולא שעל הכליות דלא הוי עוקר כל הגוף: **ונתחלף חלב בשומן ואכלו.** דחייב דתולה בעצמו הוא. והאי דקרי ליה דומיא דמזיד משום דכי היכי דמזיד לאו תולה בב"ד הוא האי שוגג נמי לאו תולה בב"ד הוא. ותפשוט הא דבעי רמי בר חמא (לעיל דף ג.): **אמר לך.** רמי בר חמא האי דקתני שוגגין ועשו מזידים לאו למידק מינה קא אתי אלא איידי דתנא מזידין ועשו שוגגין תנא נמי שוגגין ועשו מזידים וכדי נסבה ולא דייקי' מינה כלום ובעיא דידי' מהא ליכא למשמע מינה: **מתני' הורו ב"ד ועשו כל הקהל או רובן על פיהן מביאין פר.** (כגון) ב"ד ולא צבור: **בעבודת כוכבים ב"ד מביאין פר ושעי' דברי ר"מ.** דבעבוד' כוכבים בהוראה פר ושעיר מייתי דכתי' בפ' שלח לך אנשים ר) וכי תשגו ולא תעשו את כל המצות האלה דהיינו בעבודת כוכבים כדאמר לקמן בפרק הורה כהן משיח ש) איזו היא מצוה ששקולה כנגד כל המצות הוי אומר זה עבוד' כוכבי' וכתיב (במדבר טו) ועשו כל העדה פר בן בקר אחד לעולה לריח ניחוח לה' ומנחתו ונסכו כמשפט ושעיר עזים אחד לחטאת: **רבי יהודה אומר י"ב שבטים מביאין י"ב פרים.** דכל שבט ושבט אקרי קהל וקסבר צבור מביאין פר ולא בית דין:

רבי

תוספות

בעי רב יוסף אין חרישה כו'. רישא דאבות מלאכות דפ' כלל גדול ש) נקט אבל חרישה לצדוקין מודין בה ולרב יוסף נמי בעי דבר שאין מודין בו כדלקמן אמר לך רב יוסף כו' משמע דסבר כשמואל: **ש"מ אין שבת בשביעית כו'.** משמע דאין לצדוקין מודין בהאי דרשא אע"ג דלעיל דרשי ליה יהיה לה לשומרת (יבס) [יוס]: **או שלא היה מופלא שבב"ד שם.** פרש"י ולא היה במנין דא"כ אפי' קטן שבהם נמי כדאמרי' לעיל שיהיו כולן בהוראה. וקשה דהא אתותב לעיל. (נ"ל דצריכין לומר דלפני התו' לא היה כתוב לעיל הא דמסיק ואלא מאי כל עדת דקאמר רחמנא כו' עי' לקמן ברש"י דף (ה') [ז'] ע"א) ובת"כ מוסיף נמי אם אמר א' איני יודע דכמאן דליתי' דמיא: **אחד מהן גר או ממזר.** בירושלמי שעברו ומנוהו. דמי שאין ראוי להוראה נעשה כאבן:

עין משפט
נר מצוה

לג א מיי' פי"ד מהל' שגגות הל' ב סמג לאוין ריז:
לד ב ג מיי' פ"ט מהל' יסודי התורה הלכה א והלכה ג ד סמג לאוין שסד:
לה ד מיי' שם הל' ה:
לו ה ו מיי' פי"ג מהל' שגגות הל' א סמג עשין ריז:
לז ז מיי' פי"ב שם הלכה א והלכה ב סמג שם:
לח ח ט מיי' שם פרק י"ג הל' ו סמג שם:
לט י כ מיי' שם פרק י"ב הלכה א:

רבינו חננאל

דשתי הוריות נינהו לא מצטרפי וכל חד באנפי נפשה קיימא וליכא פר אלא כל חד מייתי חטאתו או דלמא כיון דאידי ואידי חלב היא מצטרף [את"ל כיון וכו' מצטרף] מיעוט בחלב שעל הקיבה. ס"א על הקרב [ומיעוט בחלב שע"ג דקין] פי' הורו בהוראה ראשונה דחלב שעל הקיבה מותר. ובשניה הורו שחלב שעל גבי הדקין מותר. מהו הכא ודאי כיון דמתרי קראי קא אתו לא מצטרפי פי' דקא א) טעו בהאי קרא דכתיב חד את החלב המכסה את הקרב וגו' (והכי קאמר) [ותניא בספרא] אשר על הקרב. ר' (שמעון) [ישמעאל] אומר להביא חלב שעל הקיבה ר' עקיבא אומר להביא חלב שעל הדקין והתם מפרש דמעל הכסלים נמי איתרבו חלבים אחריני ותניא נמי כוותה בתוספתא שחיטת חולין (ספ"ט) וליכא פר. או דלמא שם חלב אחד הוא ומצטרפי את"ל שם חלב אחד הוא מיעוט בחלב ומיעוט בדם מהו הכא ודאי כיון דתרי איסורי נינהו לא מצטרפי או דלמא כיון שאיסורן שוה פי' דאיסו' תרוייהו באכילה ובקרבן שוה דאיבעי כשבה מייתי ואיבעי שעירה מייתי מצטרפי את"ל כיון דאיסורן שוה וקרבנן שוה מצטרפי מיעוט בחלב ומיעוט בעבודת כוכבים מהו. הכא ודאי אין איסורן שוה פירוש דאין איסור עבודת כוכבים לענין אכילה ואין קרבנן שוה. דהתם בעבודת כוכבים [עז] בת שנתה הוא דמייתי אבל כשבה לא ומפרש בסיפרי פרשת שלח לך. לא מצטרפי או דלמא כיון דאידי ואידי כרת הוא מצטרפי וסלקא בתיקו. ל"א איבעיא להו הורו ב"ד שחלב מותר ועשו מיעוט צבור וחזרו בהן וחזרו והורו ב"ד שחלב מותר ועשו מיעוט אחר מהו מי מצטרף ההוא מיעוט קמא בהדי מיעוט בתרא ומייתי קרבן אי לא כיון דהוה להו ידיעה במצעי לא מצטרפי או דלמא כיון דחד (בידיע') [ב"ד] כו'. ומיבעיא לן נמי היכא דהורו ב"ד שחלב מותר ועשו מיעוט הקהל ומת אותו ב"ד [ועמד ב"ד] אחר והורו כראשון שחלב מותר ועשו מיעוט אחר דהיו תרי מיעוטי רובא מהו. פי' מי אתי פר אי לא אליבא דרבי מאיר דאמר ב"ד מייתי לא תיבעי לך דהא ליתנהו. פי' לקמאי הלכך כל חד מייתי חטאתו כי תיבעי לך אליבא דמאן דאמר צבור מייתי. מאי צבור דמעשה תלי בהו הא קאי ומייתו פר (שייך לדף ג ע"ב) או דלמא הוראה דההוא ב"ד בעינן פי' שיחזרו בהן ממנה. וכיון דלא אפשר לא מייתי צבור פר וסלקא בתיקו: א"ר יוחנן ס"א ר' נתן מאה שישבו להורות. פי' אם הי' ב"ד שבירושלים מאה איש והורו לעבור ועשו רוב הקהל אין חייבין פר ב"ד עד שיורו כולן. שנאמר ואם כל עדת ישראל ישגו עד שישגו כולן. אמר רב הונא בריה דרב יהושע הכי נמי מסתברא דבכל התורה כולה קיי"ל רובו ככולו והכא כתב כל עדת הואיל וכך אפילו הן ק'. פי' אילו כך היה דבהוראת רוב ב"ד סגיא לימא רחמנא ואם עדת ישראל ואנן הוינן אזלין בסוגין דכל אורייתא דברובא סגיא מדטרח וכתב כל ש"מ דבעינן הוראת כולהו. ואותבינן עלה מהא דתניא ב) הורו ב"ד ונודע לאחד מהן שטעו ואמר להן טועים אתם הרי אלו פטורין טעמא דאמר להו הא שתיק חייבין אמאי והא לא אשוי בהדייהו ודחינן הכא במאי עסקינן דרכביש רישיה. ס"א כגון שהרכין רישיה והיינו הך. פי' לא תימא הא שתיק חייבין. אלא הא נענע ראשו חייבין דהוי (במשנה) [כמודה] תו אותיבא מהא דתנן ג) בפרקין כי האי גוונא ודחינן כקמייתא ואותיב רב משרשיה מהא דאמרו רבנן בע"ז פרק אין מעמידין סמכו רבותינו על דברי רשב"ג ועל דברי ר' אלעזר ב"ר צדוק שהיו אומרים אין גוזרין גזרה על הצבור אא"כ רוב הצבור יכולין לעמוד בה ואמר רב אדא בר אהבה מאי קרא במארה אתם נארים ואותי אתם קובעים הגוי כולו אי איכא גוי כולו וקא עבר עליה האי גברא אותי אתם קובעים אי לא לא. פי' ה"ק אי איכא גוי כולו בגזרה (דאי) במארה אותן שעוברין עליה גוזלין אותי ואי לא לא. והכי קא מותבינן דהא הכא כתיב הגוי כולו ואפילו הכי בתר רוב צבור אזלי רבנן וש"מ דאע"ג דכתיב כל בתר רובה ניזיל ותיובתא דר' יוחנן תיובתא אמרי אלא מאי אם כל עדת כלומר מאי אצטריך כל ומהדרינן הכי קאמר רחמנא אי איכא לכולה סנהדרין פי' ע"א כדתנן בתחלת סנהדרין. סנהדרין גדולה היתה שם של ע"א הויא הוראה ואי לא לא הויא הוראה. א"ר יהושע בן לוי עשרה שיושבין כו' כבר פירשתי בתחלת סנהדרין: מתני' הורו ב"ד וידעו שטעו וחזרו בהן ופי' [ואחר] שעשו הצבור בין שהביאו כפרתן ובין שלא הביאו כפרתן והלך יחיד ועשה על פיהן אע"פ שנודעה להן והביאו כפרתן. ר"ש פוטר הואיל וברשות ב"ד עשה ובהדי צבורא לא מצטרף דהא בתר ד) דיתבי עבר ר' אלעזר אומר ספק (כו') [לכך] מביא אשם תלוי כאדם שאכל ספק חלב. ואיזהו החייב באשם תלוי זה היושב בביתו בשעת ידיעת הצבור ברשות ב"ד אינו לגמרי דהיה לו לשאול ברשות עצמו אינו דהא לא ידע היכא דאזיל ליה למדינת הים קודם ידיעתו הורה ה) ר"ע שהוא קרוב לפטור מן החובה א"ל בן עזאי ומה שנה זה מן היושב בביתו א"ל שהיושב בביתו אפשר לו שישמע שחזרו בהן וזה אי אפשר לו שישמע: אמר רב יהודה אמר רב מאי טעמא דר"ש דפטר הואיל וברשות ב"ד עשה. איכא דאמרי אמר רב יהודה (אמר שמואל) אמר רב אומר היה ר"ש כל הוראה שפשטה ברוב צבור יחיד העושה אותה פטור לפי שלא ניתנה הוראה אלא להבחין בין שוגג למזיד פי' לא ניתן הפר הקרב על ההוראה אלא להבחין שכל מי שידע בו לא יוכל לומר מזיד הייתי והאי כיון דלא ידע בו שוגג הוא ואותיבנא מהא דתניא בתוספתא שקלים פר העלם דבר של צבור ושעירי עזים בתחלה מגבין להן דברי ר"ש. ר' יהודה אומר מתרומת הלשכה הן באין אמאי פטור כי פשטה בצבור והא כיון דגבו איתידע ליה. ודחינן אי בעית תימא [כגון כו' ואב"א כגון כו' ואב"א] סבר לה כההוא תנא דתני בתחלה מגבין דברי ר' יהודה ר"ש אומר מתרומת הלשכה הן באין. תניא הורו ב"ד ועשו הקהל וידעו שטעו וחזרו בהן בין הביאו כפרתן בין לא הביאו כפרתן והלך יחיד ועשה על פיהן ר"ש פוטר. ור"מ מחייב פי' כשבה או שעירה ר' אלעזר אומר ספק סומכוס אומר תלוי ואמרינן מאי איכא בין ר' אלעזר לסומכוס א"ר יוחנן אשם תלוי איכא בינייהו לר' אלעזר מייתי אשם תלוי לסומכוס לא מייתי. א"ר יוסף משל דר"א למה הדבר דומה לאדם שאכל חתיכה וכסבור שהיא שומן ואח"כ נודע לו שספק חלב ספק שומן היתה שצריך להביא אשם תלוי.

א) אולי צ"ל דקא פסקי טעמים בהאי: ב) ג) נראה גי' רבינו שבתחלה מקשה מברייתא דתני כה"ג דמתני' דלקמן דלא כגי' שלנו וצ"ע: ד) צ"ל דידעי דטעו עבד: ה) אולי גי' רבינו למדינת הים אמר ר"ע מורה אני:

מסורת הש"ס

א) סנהדרין צ., ב) לעיל ג:, ג) [עיין תוי"ט], ד) קדושין עו: סנהדרין לו: ע"ש, ה) [שמות יח עי' רש"י סנהדרין לו:], ו) עיין לעיל ג. בתוס' ד"ה עד שיהיו ול"ע, ז) לעיל דף ג., ח) [דברים יג], ט) [דף ג:], י) [עי' לח"מ פי"ג מהל' שגגות ה"א], כ) [צ"ל לעיל דף ג:], ל) [ויקרא ד], מ) בדפוי"י ליתא, נ) עי' פי' המשניות להרמב"ם טעם לזה, ס) [צ"ל לפני ד"ה ונאמר], ע) [ויקרא דבורא דחובה פרשה ד], פ) [במדבר יא], צ) [לקמן], ק) [ויקרא ד], ר) [במדבר טו], ש) [דף ח.], ת) שבת עג. ע"ש וכגמ'.

תורה אור השלם

1. שֵׁשֶׁת יָמִים תַּעֲבֹד וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי תִּשְׁבֹּת בֶּחָרִישׁ וּבַקָּצִיר תִּשְׁבֹּת: שמות לד כא
2. וַיֹּאמֶר יְיָ אֶל משֶׁה אֶסְפָה לִּי שִׁבְעִים אִישׁ מִזִּקְנֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר יָדַעְתָּ כִּי הֵם זִקְנֵי הָעָם וְשֹׁטְרָיו וְלָקַחְתָּ אֹתָם אֶל אֹהֶל מוֹעֵד וְהִתְיַצְּבוּ שָׁם עִמָּךְ: במדבר יא טז
3. וְשָׁפְטוּ אֶת הָעָם בְּכָל עֵת וְהָיָה כָּל הַדָּבָר הַגָּדֹל יָבִיאוּ אֵלֶיךָ וְכָל הַדָּבָר הַקָּטֹן יִשְׁפְּטוּ הֵם וְהָקֵל מֵעָלֶיךָ וְנָשְׂאוּ אִתָּךְ: שמות יח כב

מוסף רש"י

ונשאו אתך. בסנהדראות שחלק לו יתרו לשפוט את העם, דלאו כאן משום שכינה, דכתיב והקל מעליך ונשאו אתך, ולא מן ונשאו אתך במשא העם (במדבר יא) יליף, דההוא בשבעים זקנים שהלכו עמו לאהל מועד כתיב, ומשום שכינה (סנהדרין לו: וכעי"ז קדושין עו:).

תוספות הרא"ש

בעי רב יוסף אין איסור חרישה בשבת מהו כו'. [וא"ת] תיפוק ליה דהוה דברים שצדוק וביתוס מודים בו דכתיב בחריש ובקציר תשבות וי"ל דלית ליה לרב יוסף הא דשמואל דאמר אין חייבין עד שיורו בדבר שאין הצדוקים מודים בו. ובברייתא דמייתי רב ששת לקמן תנא דבי ר' ישמעאל מפני מה אמרו הורו בדב' שהצדוקים מודים בו פטורים כו'. לא שמיע ליה לרב יוסף. והרמ"ה ז"ל תירץ מדלא כתיב מחריש ומקציר תשבות אפשר דמפרשים צדוקים בחריש ובקציר תשבות בימות החמה ובימות הגשמים: **והא** קא עקרו ליה לאיסור דשומרת יום כנגד יום לגמרי. והוה ליה כעוקר אחד מאבות מלאכות של שבת אלא ודאי כיון דמודו בשאר הלכות נדה כביטל מקצת וקיים מקצת דמו וכן בשבת נמי: א) דאמרי כדרכה אסורה ושלא כדרכה מותרת לא קא אעקרא איסור דשומרת יום כנגד יום לגמרי: הא משכבי אשה כתיב מלמד ששני משכבות יש באשה וכיון דשלא כדרכה כתיב בהדיא הוי מילתא באנפי נפשיה כמו חרישה וקצירה. וכי אמרו דשלא כדרכה שרי נמצא דעקרי איסור ביאה שלא כדרכה כדכתי' בקרא וה"ל עוקר כל הגוף: דאמרי גמר ביאה שלא כדרכה אסורה העראה מותרת נמצא דלא עקרי איסור שלא כדרכה לגמרי. והא את מקורה הערה כתיב וכיון דכתיב העראה בהדיא בתרא הוי מילתא באנפי נפשיה כמו חרישה בשבת וכי שרי לה הא עוקר כל הגוף אלא ודאי כה"ג לא הוה עוקר כל הגוף כיון דמודו בשאר הלכות נדה: דאמרי העראה גופיה כדרכה אסורה ושלא כדרכה מותרת דבהעראה גופיה איכא ביטול מקצת וקיים מקצת (הוי) [ואי] משום איסור שלא כדרכה דאיכא קרא באנפי נפשיה מוקמי לה בגמר ביאה: **בעי** ר' זירא את"ל אין חרישה בשבת דכעוקר כל הגוף דמי ופטורין אמרו אין חרישה וקצירה ב) בשבת בשביעית מהו: הורו ב"ד וידע אחד מהם שטעו ואמר להם טועים אתם כו' ופרש"י ז"ל דלא הוי הוראה מעליא ופטורים עד שיורו כולם כדאמרי' לעיל והקשה עליו הרמ"ה ז"ל והא האי טעמא לר' ג) נתן הוה ואיהו איתותב לעיל ואמאי מוקים סתם מתני' דלא כהלכה ופי' דכיון שאמר להם טועים אתם ואמר להם טעם אע"פ שאין נראה להם טעמו איבעי להו לעיוני טפי קודם שיורו היתר וקרובים למזיד נינהו ולא הוה הוראה ולא ידענא מאי תיקן בפירושו דאכתי לא הוה הוראה עד שיורו כולם דאיזה גבול נתן להם עד מתי יעיינו בדברי היחיד ועוד דלעיל משמע למאן דלית ליה דר' נתן הויא הוראה אע"ג דלא השוו כולהון דמסיק אי איתא לכולה סנהדרי הויא הוראה ואזלינן בתר רובא אע"ג דמעוטא פליגי עלייהו הלכך נראה פרש"י ז"ל ואע"ג דאותבי' לר' נתן מברייתא סתם מתניתין עיקר: **עמך** משום שכינה. שיהיו מצוין אצלו שם להאציל מרוחו עליהם: **מתני'** שוגגין ועשו מזידין פטורין ואפי' לר"מ דאמר ב"ד מייתי היינו כשעשה הקהל ע"פ הוראתם ואלו לא סמכו על הוראתם (ולא) [אלא] ידעו שטעו ב"ד ועשו מזידין: **גמ'** הא שוגגין דומיא דמזידין כגון שהורו ב"ד שחלב מותר ונתחלף לצבור חלב בשומן ואכלוהו וההיא דומיא דמזידין דלא תלו בב"ד דא"נ לא הורו ב"ד הוו אכלי ליה חייבין להביא פר העלם כאילו ידעי שהיה חלב ואכלוהו בהוראת ב"ד ותפשוט בעיא דרמי בר חמא דכי היכי שלצבור מיקרי' הוראה להביא פר דאע"ג דאי לא הורו ב"ד נמי הוה אכלי ליה ה"ה ליחיד מיקרי תולה בבב"ד ופטור:

א) גי' רבינו כאן ג"כ כל השקלא וטריא דלעיל בעמוד א' וכ"נ מפר"ח: ב) כ"ה ג"כ גי' ר"ח: ג) לפנינו הגירסא יונתן וע"ש בפר"ח: